

Poslušati skupaj – zaslišati svet

Vloga zvočne umetnosti v razvoju dojenčkov in malčkov

ZVOK KOT GRADNIK ODNOSA

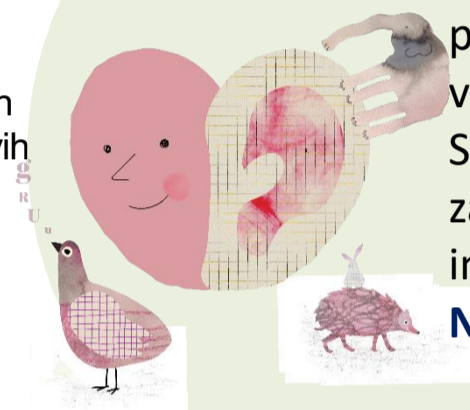
Vrojena muzikalčnost odzivanja dojenčkov kaže na bogato izmenjavo namenov in čustev, ki jih možgani ene osebe prebudijo v možganih drugega. Na ta način pripravijo pot učenju glasbene kulture – tako za bodoče glasbenike, kot za preprosto uživanje glasbe in povezanosti, ki jo ta prinaša (Flohr & Trevarthen, 2007). Vse, celo najbolj skrivnostne glasbene pripovedi, prebudijo v človeku poliritmičen občutek gibanja telesa, igrivo simpatijo in občutek povezanost med dvema različnima voljama. Ta povezanost lahko prebudi katerokoli čustvo, dobesedno vsa čustva, ki jih izkušamo v skupnem življenju skozi čas in skozi skupne aktivnosti« (Trevarthen, C. (2008).

Stik med otrokom in odraslim skrbnikom se gradi skozi čustveno uglasenost.

Skupno poslušanje je tako aktivnost, ki omogoča dvoje, najprej varen medosebni odnos in znotraj njega bogato okolje za razvoj dojenčkovih možganov na eni in materine senzitivnosti na drugi strani.

Raziskovalna vprašanja, ki so nas vodila:

- Kateri zvoki doprinešajo k aktivaciji socialnega krogotoka in krepijo občutek varnosti ?
- Kaj pritegne otrokovo pozornost, ne da bi jo ugrabilo?
- Kako lahko skozi skupno poslušanje dojenčkov, malčkov in odraslega, krepimo njuno navezanost in medsebojni stik?

KRITERIJI IZBIRE RADIJSKIH IGER

- Zvočno in glasovno uglasena in uravnotežena struktura igre, prisotnost zvokov iz narave, človeškega glasu in zvokov instrumentov.
- Zgodba, ki omogoča jasno čustveno sledenje in potek poslušanja.
- Ustrezno razmerje med predvidljivostjo in presenečenji, ustrezna dolžina.
- Skrbna izbira glasu in interpretacije (prozodičnost).

METODA EVALVACIJE

- Poslušanje radijskih iger v vrtcih pri različno starih skupinah
- Opazovanje vedenja otrok pred med in po poslušanju in analiza posnetka skupnega poslušanja
- Pogovori z vzgojiteljicami, analiza intervjujev
- Analiza likovnih izdelkov otrok
- Beleženje vedenja otrok v tednih po izkušnji skupnega poslušanja
- Zvokovna in Glasbena analiza izbranih del
- Posnetki skupnega poslušanja mamic z dojenčki in analiza video posnetka

RADIJSKE IGRE ZA NAJMLAJŠE

V okviru "Festivala radijske igre za najmlajše" so otroci slovenskih vrtcev skupaj poslušali radijske igre in ob njih ustvarjali. Odzvalo se je 34 vrtcev iz vse Slovenije.

Zvočna dela so jih z nežnimi in igrivimi toni ter prisrčnimi zgodbicami umirila in popeljala v domišljijiski svet, kjer ti ni treba hiteti, te nihče ne priganja, ti ni dolgčas in nisi sam. To so nam tudi sporočili s svojim veseljem, sodelovanjem in medsebojnim igranjem ter prepevanjem. Skupaj z vzgojiteljicami so ustvarili pester kolaž prijateljstva, veselja in zavedanja, kako dragoceni smo drug drugemu, kadar se skupaj umirimo in pozorno prisluhnemo, zgodbi, drug drugemu in samemu sebi.

Na Festivalu duševnega zdravja predstavljamo razstavo otroških del, ki so nastala na podlagi skupnega poslušanja.

ODZIVI OTROK

->»Pri poslušanju so se otroci umirili in z vso pozornostjo prisluhnili.«

"V prihodnjih dneh so izrazili željo, da bi pravljice ponovno predvajali."

"Otroci so dejali, da so bile 'pravljice', ki so jih poslušali, lepe. Zaradi velike motivacije otrok smo jih poslušali še nekaj naslednjih dni."

»Med poslušanjem so otroci sledili glasbi, ritmu in vsebini. Nekateri so začeli plesati z rokami, uporabljali so še različne glasove. Poimenovali so instrumente, ki so jih slišali: triangel, trobenta, strgalo. Muzika jih je zelo pritegnila, začeli so žvižgati. Navdušeni so bili tudi nad besedilom, ki so ga spremljali.«

»Otroci so zelo zbrano poslušali in v pravljici uživali. Po poslušanju so o njej znali tudi veliko povedati. Svoje vtise so izrazili v svojih risbah.«

ODZIVI VZGOJITELJIC

»Sporočamo, da smo bili nad radijskimi igrami navdušeni.«

"Pritegnila nas je družba vseh vrtcev po Sloveniji in se nam je zdelo zelo zanimivo, da bodo vrtci po Sloveniji hkrati z nami poslušali radijske igre za otroke."

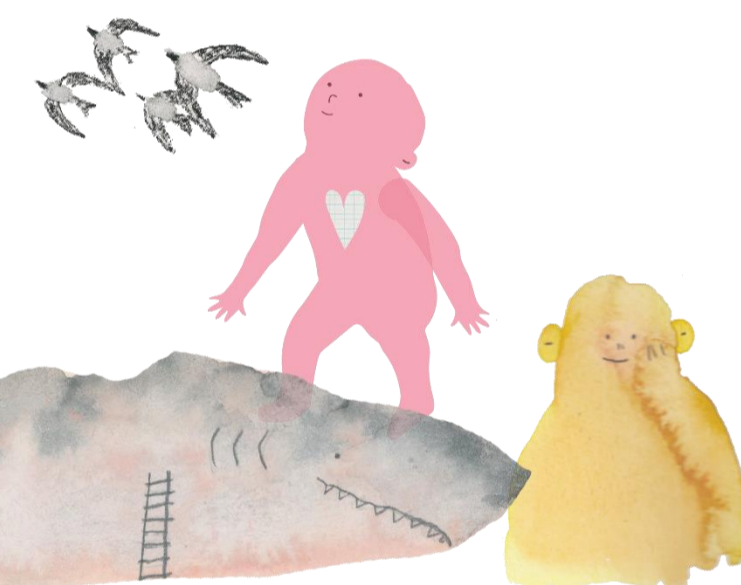
"Želeli bi si, da bi teh radijskih iger, ki bi bile primerne za otroke stare od 1 do 3 let, bilo še več."

»Tedensko delo oz. načrtovanje/pripravo v oddelku nameniva igri Glasbena Kuhinja. Delo je odličen primer umetnostnega dela, ki nam v vrtcu omogoča korelacije oz. medpodročno kurikularno povezovanje.«

"Otroci so igri pozorno sledili in jo poslušali, saj je bila zvočno in besedilno primerna starosti otrok."

"Radijska igra nam je omogočila različne dejavnosti preko katerih so otroci poglobljali zgodbo in samo izvedbo radijske igre."

»Odločili sva se, da bomo dejavnost izvedli še večkrat.«

ZAKLJUČKI

- Otroci vseh starostnih skupin z velikim veseljem in pozornostjo poslušajo radijske igre.
- Za otroke je poslušanje avdiogradiva zahtevno in jih je treba na tovrstno dejavnost posebej pripraviti, jim zagotoviti varno okolje ter stik z odraslim.
- Dinamika in ritem pravljice ter njena dialoškost je ključnega pomena za ohranjanje otrokove pozornosti.
- Pravljice, kjer so posamezni elementi med seboj enakovredno prepleteni, se bistveno močneje vtisnejo v otrokovo doživljanje.
- Pomembno je, da lahko izkušnje poslušanja tudi izrazijo.

